

Z přátelských kruhů

FLORENCE, Neb. — Ct. red. Jest se mi omluviti p. V. Beneshovi z Tyndall, So. Dak., že jsem jej nechal tak dlouho čekat na odpověď na otázky, nedávno mi předložené. Věřte mi, pane Beneshi, upřímně, že se tak stalo mým nedopatřením, neboť jsem dopis Váš nečetl, až když se o něm p. T. J. Klíma z Oklahomy zmínil. A proto nyní spěchám, bych ony otázky dle možnosti zodpovídal. Máte pravdu, že nejsem tak zpzdilý, abych nevěřil, že má rolník právo prodat zač chce a kde chce, aneb vůbec neprodá. A proto opakují, že má rolník svaté právo se svým majetkem nakládati, jak jen sám chce. Tvrzení toto netýká se pouze jednoho, ale každého, tedy všech. V tom se tedy úplně shodujeme. Než já půjdu ještě o krok dále a řeknu: On má také právo koupit tam, kde za dobré uzná a platit tolik, kolik za dobré uzná a platit tolik, kolik dujem, není-liž pravda? Pan Benesh jednotlivě přiznává jistá práva, ale tatáž jednotě nebo celku upírá. A proč? Řeknu-li, pan Benesh a soused jeho se dohodli, že své obilí neprodají pod jistou cenu, byl by to trust — trestuhodný zločin? Kam pak se podělo ono zvučné právo, o kterém jsme nedávno hovořili? Bude snad p. Benesh tak zpzdilý, aby tuto úmluvu se sousedem považoval za trust, za jednání protizákonné? Uznáme-li smlouvu dvou občanů v tomto řpadu za zákonitou a spravedlivou, zakládající se na právu a svobodě občanům zaručených, tedy musíme přiznat tatáž práva počtu většinu, řekněme deseti, a když deseti, také stu a tak dále, až by tento počet mohl pojmuti v sebe každého, kdo by věřil, že ve společném působení jest všeobecný prospěch hmotný i duševní. — Dále praví pan Benesh: "Jest nám ale všem známo, že převážná většina lidu ve Spoj. Státech přeje si dobývati své živobytí na základě soutěže a proto také všechno umělé zvyšování cenna základě úmluvy čili trustu jest nezákonné." Zde p. B. tvrdí něco, co by těžko mohl dokázati. Kdyby se jeho výrok zakládal na skutečnosti, neměli bychom republikánskou vládu u národního vesla. Všichni ti občané, kteří hlasovali pro nynější vládu, nevěří v soutěž a těch bez odporu jest velká většina, jinak bychom neměli vládu, která clem soutěž ubíjí. Zdáli výše uvedené je pravda, šlo by na jevo, že p. Benesh jest na omylu, když tvrdí, že převážná většina lidu ve Sp. Státech přeje si soutěž. Přistupme však blíže. Zajdeme si do Tyndall, S. Dak., a zastavme se u prvního obchodníka a otážme se ho, jak se mu daří a při tom zavedme hovor o chicagských "Mail Order" domech. Chvalme tyto, jak nám rolníkům lacino posílají své zboží, jak soutěž ta pěkně zde pracuje atd. Co soudíte, pane Beneshi, jak by se nám as dařilo a jak bychom pochodili, než bychom došli k tomu poslednímu? Obávám se, že by i tu naše názory o soutěži našli málo přátel. Soutěž, pánové, jest nůz na obou stranách broušený a záleží hlavně na tom, čí kůže se dotkne. Jedno pravidlo při soutěži jest neklamné, totiž, že ty velké ryby pohleují malé, jinými slovy, každá ryba malá jest slaboch vedle těch velkých. — Dále praví p. Benesh: "Spojení se kapitalistů a průmyslníků mělo za následek spojení se dělníků ku své obraně, jestli spolupováni to v braku nevezme konce, budou farmáři nuceni spolčiti se též." Pan Benesh může býti ujistěn, že to spolupováni kapitalů a práce neustane,

ale že půjde stále ku předu. Zde máme též otázku, proč se asi ti zpropadení kapitalisté a průmyslníci spojovali? Tak moudří lidé a přece zavrhují soutěž! A což ti dělníci, i oni nevěří tomu, co p. Benesh schvaluje, totiž soutěži? Zdaž títo lidé neví, že hřeší proti zákonu a že by se mohli po případě octnout všichni za mřížemi? A což ti farmáři? Dnes se jim právo spolupováci zapovídá a zítra by se jim to dovolilo? A dále: Jsou-li veškeré ty spolky nezákonné, co to máme jen za vládu, že nemá dosti mravní i hmotné síly, aby vymohla úctu pro své zákony? Podobnou vládu má právo každý upřímný občan odsoudit jako slabocha, a čím dříve bude rozbita, tím lépe pro blaho celé země. Že naše přítomná vláda trusty nerozbije, může býti každý ujistěn, a to pro tu dobrou příčinu, že naši zástupci, tedy naše vláda, skládá se téměř ze samých nástrojů monopolistů, trustů a pod. — Pan Benesh se mne táže dále: "Jaký že jest rozdíl mezi našim dorostem a houfem dětí?" Pokud mně jest známo, není v tom rozdíl žádný! A tu opět tvrdím, že mladá Amerika špatně se hodí (tak jsem to totiž mínil) na malé farmy kolem velkých měst. Předně, že mladí nemají žádných vědomostí a zkušeností v onom oboru práce. Též jest k tomu třeba značného kapitálu a toho nejhlavnějšího — ruční houževnaté síly. Dejte venkovského synka neb deerku na kozlík některého polního stroje a tři nebo čtyři koně do ruky a oni (většina jich) budou šťastni. Budou si hvízdát a zpívat. Avšak dejte je na malou farmu blíže města a dejte jim motyku do ruky aneb jim poručte, aby pleli na kolonou cibuli a pod. a oni za málo hodin budou "sick" — dostanou bolení. Život se jim stane břemenem a při první příležitosti dají farmě "good-by" a přijmou práci ve městě. Já jim to nemám za zlé. Pan Benesh se dále táž, zdali laciný pozemek pro dědic byl by lepší než ten drahý? Zde záleží mnoho na okolnostech. Tam, kde by se synové neb deery spoléhali a čekali na smrt otec neb matky a tím tedy na hojné dědičtvi — drahá půda byla by jim rozhodně na škodu, a o nejen mravně ale i hmotně. Když by půdu draho prodali a chěli jinou, draho by kupovali. A kromě toho, každého otec a každou matku rmoutiti by musela myšlénka, že dítky čekají na jich smrt. Dále až do hrobu rmoutilo by je též, kdyby předem věděli, že ta jejich pěkně zařízená farma, na kteréž snad půl věku svého ztrávili a o niž pečovali, dostane se po jich smrti cizincům a třebas i nehospodářům. Při tom dědičtvi je také ta špatná stránka, že mnohdy, jak se říká, snadno nabyt, snadno pozbyl. Mimo to pan Benesh vynechal v tomto počtu svého bližního, kterého také miluje — míním tu rentýře. Těch je také mnoho. A oni také mají dítky — těmto všem bez rozdílu jest drahý pozemek na škodu. Systém, který škodí jedné třídě, není spravedlivý. — Nyní přikročím k těm bankám. Pan Benesh se táže, zdali jsou banky lidem v nových osadách ku škodě, zdali jsou pijavicemi a jak prý se to srovnává? Abych zde nebyl považován snad za "stranníka", upotřebím zde několik slov z pera p. C. Ticháčka ze Stratford, Wash., uveřejněných v "Amerikánu" ze dne 17. ledna 1907, jež se sem dobře hodí. V dlouhém svém dopisu líčí p. Ticháček prosperitu farmáře v tamní krajině asi v téměř smyslu, jak jsem ji já v tomto listu nedávno podal. Mezi jiným píše: "Stát Washington jest obdařen od přírody velmi krásným podnebím, úrodnou půdou, všeho druhu mi-

neráliemi, těmi nejlepšími lesy, jaké se mohou najíti. Kraj není ještě přeplněn, tak že by se zdálo, že jest zde ta nejkrásnější příležitost pro každého, kdo se chce jen trochu přičinit. Ale ve skutečnosti z toho má všeobecný lid pramálo neb dokonce žádné výhody, tak jakoby byla příroda dala všechny ty dary jen pro pár jednotlivců a tisíce tisíců lidí musí trpěti všechen nedostatek při velkém namáhání. Jakožto farmář chci poukázati za svého stanoviska, v jakém otroctví farmáři stojí v celé Americe, a zvláště na západě. (nyní, prosím, pozor!) Kdekoliv se lidé začnou usazovat, vždy jest tam kapitalista napřed, aby si zabral pro sebe všechnu půdu a vůbec všechno, co by lidé mohli potřebovat, a když lidé přijdou a chtějí kus té půdy, kterou příroda stvořila pro každého, kdo ji chce obdělávat, on jim ji postoupí, neb on jí dobrosrdečně, to jest, když mu za tu milost dobře zaplatí. Tohle vlastně znamená, že člověk platí premium, aby se stal otrokem, jak v brzkou dobu dokážu, kdo že běže zisk z té půdy. Málo půdy bylo zde koupeno pod \$10 akr a to byla samá pustina." Když p. Ticháček vypočítal celou řadu těch, kteří se o úrodu rolníka dělají, dává toto vysvětlení bankerovi: "Teď přijde bankér, dosti dobrý člověk, za 12 procent vypomůže lidem — pardon — jenom farmáři k bídě neb v bídu a tak i on jest oprávněn na část úrody." — Nuže, kdo má jaké právo stěžovati si na ty dobrodince, zejména v nové krajině? Za starých lét říkali těmto milosrdným lidem "lichváři", jež měl Kristus tak v nelásce, že jim jednoho dne vyprášil kabát. A což to ucho jehly? Jest to opět systém, který nese vinu spíše než ten člověk. Olejkář, starý náš pan Raky — jest také jeden z nich. Nikdo nedal více almužny než on. Jeden můj soused říká: "Co by dělali ti chudí, kdyby nebylo těch boháčů?" — Než dokončím, jest nutně třeba, abych se ještě na chvíli vrátil k tomu slavnému právu farmáře. Jak již řečeno, on má právo prodat zač chce, kde chce aneb docela neprodá. On má také právo koupit tam kde chce, platit, co za dobré uzná aneb docela nekoupit — zrovna tak, jako lidé ostatní. Toto zvučné právo má velkou cenu v theorii a na papíře — ale v praxi časem nestojí ani za šňupec tabáku — nemá ani tolik ceny co ten to papír, na němž to jest napsáno. Nevím, zdali o tomto náš přítel — odpůrce, p. Benesh, kdy přemýšlel. Vím předem, že není tak zpzdilý, aby právu tomu přičítal valné ceny, a proto by bylo zbytečno jej o tom mnoho poučovat. Když se ale chtěl o tom najisto přesvědčit, necht' naloží náklad obilí a zaveze je do Tyndall. Vše ostatní mu již tamní obchodníci jasně vysvětlí, jak při prodeji, tak při nakupování jeho potřeb. Tam pozná, jaký slaboch jest farmer, když jedná eo jednotlivce. Obilní trust mu dá cenu, jakou jen bude chtít a navází mu, kolik za dobré uzná. Když se ale "náš pán země" nebál "strašidla" jako děcko, spojil by se se svými druhy a řekl by pak celému světu: "Tuto jest náš majetek, kterýž jest vždy a každému na prodej. Tato jest jeho slušná a spravedlivá cena. Kdo bude chtít tento majetek vyměnit za své dollary za naši cenu, ten jej obdrží a jinak ne!" Tu, p. Benesh, by byl farmer silák, měl by za svým právem také moc. Máje pak moc a právo ve své ruce, mohl by snadno luštit tam, kde by toho třeba bylo. Jako jednotlivce bude rolník vždy jen venkovské "hayseed" a slaboch. Boží pomáhají tomu, kdo si pomáhá sám! J. F. Drábek.

BLEDE ŽENY SLÁBNOUCÍ MATKY
NEMOCNE DIVKY
naleznou zdraví a sílu v
DRA. PETRA
HOBOKO

Tento jednoduchý, starý domácí lék přinesl sluneční svit zdraví do mnohých nešťastných domovů. Jest zvláště pro jemně sesilovací vlastnosti velice vhodným pro ženské choulostivé ústrojí. Vyléčí bolení hlavy, obnoví ztracenou energii a sesílí a zbuduje celé ústrojí. Hoboko možno dostati u zvláštních jednatelů.

DR. PETER FAHRNEY & SONS CO.,
112-114 Již. Hoyne Av. CHICAGO, ILL.

Willow Springs Pivovar
dáva
ZELENE "TRADING STAMPS"

Za \$3.00 zelených Trading Stamps a každou bednou

STARS & STRIPES
(2 tucty pintových lahví)
—cena

\$1.25

Za \$5.00 zelených Trading Stamps a každou bednou

STARS & STRIPES
(2 tucty kvartových lahví)
—cena

\$2.25

Pamatujte! Kromě toho, že dostanete nejlepší lahvové pivo, dostanete též dvojnásobnou hodnotu v zelených "Trading Stamps."

1407 Harney Street.

Objednejte si poštou neb telefonem Douglas 1306 nebo 1685.

Pro stůl.

Ti, kdož dovedou oceniti výborný stolní nápoj oblibí si zajisté naše "GOLD TOP" lahvové pivo. Jest lehké, perlicí se a řízné a jako jest zdravé, jest i chutné. Vyrobeno jest z nejlepšího chmele, vybraného ječmene a čisté vody — není v něm ani jediné přísady, jež by byla škodlivá neb nezdravá. Není to laciné pivo v nižším smyslu, ale jest to jedno z nejlepších, a ti, kteříž je jednou okusili, stali se řádnými našimi zákazníky.

Dodává se v bednách a sice v lahvích kvarrových neb paintových. Objednejte si u svého obchodníka aneb telefonem. — Tel. Omaha 1542; So. Omaha 8.

JETTER BREWING CO., vaří a lahvojí výborné pivo
SOUTH OMAHA, NEB.

Metz Bro's Brewing Co.

Nejstarší pivovar v Omaze.

TELEFON DOUGLAS 119.

Vaří nejlepší pivo soudkové i lahvové na celém světě.

Riley Brothers Co.

VELKOOBCHODNÍCI

Likéry a doutníky

Old Military Rye --- Diamond R Rye
N. B. Archer Bourbon.

1118 Farnam St. OMAHA.

A. N. Frick & Son Co.

Velkoobchodníci a importéři

LIHOVIN a LIKÉRŮ.

Nástupci firmy: L. Kirscht Sr., Frick "herbata."

Tel. 544. 1001 Farna. ul., Omal.